

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle alustatyölaiksi

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi uudeksi alustatyölaiksi.

Tausta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi alustatyölaki. Lailla pantaisiin täytäntöön 23.10.2024 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/2831 työehtojen ja työolojen parantamisesta alustatyössä. Alustatyödirektiivillä tavoitellaan alustatyötä tekevien työehtojen ja -olojen parantamista, alustatyötä tekevien henkilöiden oikean ammattiaseman määrittämistä sekä henkilötietojen suojelua alustatyössä. Direktiivin tavoitteena on puuttua tilanteisiin, joissa alustatyöntekijät on luokiteltu virheellisesti, sekä helpottaa heidän uudelleenluokitteluaan palkansaajiksi. Tämä parantaa alustatyöntekijöiden mahdollisuuksia käyttää EU:n lainsäädännön mukaisia työntekijän oikeuksia. Tavoitetta edistetään erityisesti direktiivin sisältämällä oikeudellisella olettamalla sekä säännöksillä, jotka koskevat alustatyötä koskevien tietojen saataville asettamista. Alustatyödirektiivissä asetetaan säännöt alustatyöntekijöiden henkilötietojen suojan parantamiseksi siltä osin, kuin olemassa oleva sääntely ei kata henkilötietojen suojaa alustatyön viitekehyksessä. Esimerkiksi ihmisen suorittamaa valvontaa ja algoritmijohtamista koskevat vaatimukset vahvistavat henkilötietojen suojaa.

Tavoitteet

Hallituksen esityksen tavoitteena on alustatyödirektiivin täytäntöönpano Suomessa. Direktiivin tarkoituksena on parantaa työehtoja, työoloja ja henkilötietojen suojaa alustatyössä. Direktiivi edellyttää jäsenvaltioita toteuttamaan toimenpiteet, joilla helpotetaan alustatyötä tekevien henkilöiden oikean ammattiaseman määrittämistä ja edistetään läpinäkyvyyttä, oikeudenmukaisuutta, ihmisen suorittamaa valvontaa sekä turvallisuutta ja vastuuvetovollisuutta alustatyön algoritmijohtamisessa. Direktiivin tavoitteena on lisäksi parantaa alustatyön läpinäkyvyyttä, myös rajatylittävissä tilanteissa. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi alustatyölaki, jossa säädettäisiin alustatyötä tekevien asemaa parantavista keinoista. Lakia sovellettaisiin Suomessa tehtävään alustatyöhön riippumatta alustayrityksen sijoittautumispaikasta. Alustatyötä tekevien henkilöiden oikean

ammattiaseman määrittämiseksi säädettäisiin työsuhteolettamasta, jonka tarkoituksena on helpottaa nykyisiä ammattiaseman määrittelyä koskevia menettelyjä alustatyötä tekevien kannalta. Lisäksi säädettäisiin algoritmijohtamisen läpinäkyvyyttä parantavista keinoista ja algoritmijohtamisen terveydettä ja turvallisuutta koskevista vaatimuksista. Alustatyötä tekevien henkilötietojen suojaa vahvistettaisiin tietosuojasetusta täydentävällä sääntelyllä. Alustatyötä tekevien oikeuksien tehostamiseksi säädettäisiin vastatoimien kiellosta sekä alustayrityksiä ja välittäjiä koskevista seuraamuksista. Lain noudattamista valvoisi työsuojeluviranomainen ja erikseen määritellyiltä osin tietosuojavaltuutettu. Esityksessä ehdotetaan myös kansallista sääntelyä epäasiallisten sopimusehtojen soveltamisen, pimeän työn sekä harmaan talouden torjumiseksi.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/32290/2024.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem@gov.fi tai postitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriö, PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/32290/2024. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus TEM092:00/2024). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan **viimeistään 28.8.2026**.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat

hallitusneuvos Nico Steiner

erityisasiantuntija Katja Honkonen erityisasiantuntija Henna Rantanen

Valmistelijoiden sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM092:00/2024> - Hanke valtioneuvoston hankesivulla

<https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM092:00/2024> - Projektet på statsrådets projektsida

Liitteet:

[Mietintö HE luonnos alustatyölaiksi.pdf](#)

[Utkast propositionens huvudsakliga innehåll och paragrafer.pdf](#)

[EK:n ja SY:n eriävä mielipide työryhmän mietintöön.pdf](#)

[SAK:n ja STTK:n eriävä mielipide työryhmän mietintöön.pdf](#)

Jakelu:

Akava ry
Autoliikenteen työnantajaliitto ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
Eläketurvakeskus
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin kärjäoikeus
Journalistiliitto
Kansaneläkelaitos
Keskusverolautakunta
Kirkon työmarkkinalaitos
Korkein hallinto-oikeus
Korkein oikeus
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kuntaliitto
Lupa- ja valvontavirasto / työsuojeluviranomainen
Maahanmuuttovirasto
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
STTK ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Suomen Yrittäjät ry
Taksiliitto
Tasa-arvovaltuutettu
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tilastokeskus
Työterveyslaitos
Työtuomioistuin
Vakuutusosasto
VM / Valtion työmarkkinalaitos
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS)
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot

Soveltamisala ja määritelmät

Nykytila ja vaikutusten arviointi

Työsuhdeolettama

Välittäjät

Alustatyötä tekevän tunnistaminen ja työnteon ehdoista varmistuminen (5 §)

Algoritmijohtaminen (6-19 §)

Läpinäkyvyys, oikeussuojakeinot ja valvonta (20-33 §)

Esitysluonnos muilta osin/ muut huomiot

Steiner Nico
Työ- ja elinkeinoministeriö

Honkonen Katja
Työ- ja elinkeinoministeriö